

Як розмовляти з дівчатами на вечірках

Ніл Гейман

— Та ну, — сказав Вік. — Це буде чудово.

— Ні, не буде, — сказав я, хоча знав, що програв цю суперечку ще кілька годин тому.

— Буде класно, — всоте повторив Вік, широко усміхаючись. — Дівчата! Дівчата! Дівчата!

Ми обоє ходили до хлопчачої школи у багатшому південному районі Лондона. Проте я збрехав би, якби сказав, що в нас не було досвіду спілкування з дівчатами: скидалося на те, що у Віка було багато дівчат, а я цілувався з трьома подружками сестри. Але, щиро кажучи, ми обоє дівчат не розуміли і в основному спілкувалися лише з хлопцями. Ну, принаймні я. Складно говорити за іншого, тим більше я не бачив Віка тридцять років. Я не певен, що знайшов би, що йому сказати зараз.

Ми йшли глухими вуличками, що перепліталися, наче коридори лабіринту, за залізничною станцією "Іст Кройдон". Друг розповів Віку про вечірку, і Вік вирішив будь-що піти, хоч у цього чи ні. А я не хотів. Але мої батьки поїхали того тижня на конференцію, і тому я жив у Віка. І я ходив за ним, мов прив'язаний.

— Буде, як завжди, — сказав я, — за годину ти будеш десь лизатися з найгарнішою дівчиною на вечірці, а я слухатиму на кухні патякання чиеїсь мами про політику чи поезію, чи щось подібне.

— Тобі потрібно лише поговорити з ними, — заперечив він. — Я думаю, нам у кінець цієї вулиці.

Він жваво жестикулював, розмахуючи сумкою, в якій була пляшка.

— Ти не знаєш?

— Елісон дала мені вказівки, і я записав їх на папірці, але залишив його на столі в передпокої. Спокійно, я все знайду.

— Як? — у мене з'явилася надія.

— Ми йдемо до кінця вулиці, — сказав він, немов пояснюючи дитині-ідіоту. — І шукаємо вечірку. Легко.

Я роззирався на всі боки, але ніякої вечірки не бачив — лише вузькі будиночки з поржавілими автівками чи велосипедами на бетонних підвір'ях та запилені вікна газетних кіосків, що пахли заморськими прянощами. Там було все: від привітальних листівок і старих коміксів до журналів настільки непристойних, що їх продавали в непрозорих пакетах. Я був там, коли Вік сховав один із таких журналів під светр, але власник крамниці спіймав його і змусив повернути вкрадене.

Ми дійшли до кінця і звернули на вузьку вуличку, одну з тих, де в будинків завжди є тераси. Все було тихим і порожнім цього літнього вечора.

— Тобі це легко, — сказав я. — Вони люблять тебе. Тобі навіть не треба з ними говорити.

Це була правда: одна невимушена усмішка, і він міг обирати найкращу.

— Ніц не правда. Тобі треба просто побалакати.

Коли я цілувався з подружками своєї сестри, мені не доводилося з ними розмовляти. Вони опинялися поруч, коли сестра була чимось зайнята. І вони заходили на мою орбіту, тож я їх цілував. Не пам'ятаю жодної розмови. Я не знав, що казати дівчатам. Так я і пояснив Віку.

— Вони лише дівчата, — сказав Вік. — Вони не з іншої планети.

Ми далі йшли звивистою вулицею, й моя надія не знайти вечірку поступово танула. З будинку попереду було чути приглушену музику і тихий ритмічний шум. Була восьма вечора, не так уже й рано, якщо тобі ще нема шістнадцяти. А нам не було.

Мої батьки завжди хотіли знати, де я, але не думаю, що батьки Віка цим переймалися. Він був наймолодшим із п'яти синів. Одне це здавалося мені чарівним: у мене було лише дві сестри, обидві молодші, і я почувався водночас особливим і самотнім. Я хотів брата відтоді, як себе пам'ятаю. Коли мені виповнилося тринадцять, я перестав загадувати бажання на падаючі зірки, але до того я завжди загадував брата.

Ми пройшли брукованою доріжкою вздовж живоplotу повз самотній рожевий куш до будинку з сірим фасадом. Подзвонили, нам відкрила дівчина. Я не можу сказати, скільки їй було років. Вік — це один із тих нюансів у дівчатах, які я починав ненавидіти: коли ви діти, то ви просто хлопчики й дівчатка, які ростуть з однаковою швидкістю і вам усім по п'ять чи сім, чи одинадцять — усім разом. А тоді одного дня щось стається, і дівчата наче вириваються у майбутнє попереду тебе. І вони знають усе про все. У них критичні дні, і груди, і макіяж, і Бог знає що ще, чого я не маю. Діаграми у підручниках з біології не замінюють реального життя молодих дорослих людей, якими є дівчата нашого віку.

Ми з Віком не були молодими дорослими. І я починав підозрювати, що, навіть коли я почну голитися щодня, а не раз на кілька тижнів, я все одно буду далеко позаду.

Дівчина сказала: "Привіт".

Вік відповів: "Ми друзі Елісон". Ми познайомилися з Елісон — обличчя у веснянках і помаранчеве волосся, дурнувата усмішка — у Гамбурзі на програмі обміну в Німеччині. Організатори програми відправили з нами кількох дівчат з місцевої дівчачої школи. Дівчата, наші однолітки, були загалом балакучими й веселими і мали більш-менш дорослих хлопців з машинами й роботою, й мотоциклами, й — у випадку однієї дівчини з кривими зубами і єнотовою шубкою — з дружиною й дітьми, як вона із сумом зізналася мені на вечірці в Гамбурзі, на кухні, звісно.

— Її тут нема, — сказала дівчина, стоячи на порозі. — Ніякої Елісон.

— Не страшно, — сказав Вік з невимушеною усмішкою. — Я Вік. Це Енн.

Секундна пауза — і дівчина усміхнулась йому у відповідь.

У Віка була пляшка білого вина у пластиковому пакеті, взята із батьківського бару.

— Куди це поставити?

Вона посунулася, пропускаючи нас. "Кухня там, — сказала вона. — Постав на стіл до інших пляшок". У неї було золотаве хвилясте волосся, й вона була дуже гарна. У передпокої було погане освітлення, але я все одно побачив, що вона гарна.

— То як тебе звуть? — запитав Вік.

Вона відповіла: "Стелла". І він показав свої білі зуби й сказав, що це найгарніше ім'я, яке він коли-небудь чув. Галантний покидьок. І, що найгірше, він сказав це так, ніби справді так думав.

Вік пішов поставити вино на кухню, а я заглянув до вітальні, звідки лунала музика. Там були танці. Стелла зайшла туди і стала похитуватись під музику, а я дивився на неї.

Це було на початку епохи панку. Наші грамофони грали "Adverts and Jam", "Stranglers", і "Clash", і "Sex Pistols". На чужих вечірках ви почули б "ELO", "10cc" і навіть "Roxy Music", а якщо пощастить, то навіть Boyі. Під час програми обміну в Німеччині єдиною пластинкою, на яку погоджувалися всі, був альбом "Harvest" Ніла Янга, і його пісня "Heart of Gold" була рефреном під час усієї поїздки. "Я переплив моря заради серця золотого"...

Музику, яка лунала з вітальні, я не впізнав.

Вона була трохи схожа на німецьку електронну поп-групу "Kraftwerk" і трохи на пластинку з дивними звуками, яку мені подарували на останній день народження. Хоча ця музика мала ритм, і шестеро дівчат у кімнаті повільно рухалися в такт, та я дивився лише на Стеллу. Вона сяяла.

Вік протиснувся повз мене до кімнати. У нього в руці була банка світлого пива. "На кухні є випивка", — сказав він мені. Він походив навколо Стелли і заговорив з нею. Через музику я не чув, про що вони розмовляли, але знав, що мені немає місця в цій розмові.

Я не любив пиво. Тоді не любив. Я пішов на кухню подивитися, чи є там щось, чого б мені хотілося випити. На кухонному столі стояла пляшка кока-коли, і я налив собі повну склянку й не зважився сказати бодай слово двом дівчатам, які розмовляли на тьмяно освітленій кухні. Вони були жвавими і напрочуд милими. В обох була дуже темна шкіра, блискуче волосся і одяг, як у кінозірок. Вони розмовляли з акцентом, і обидві були мені чужі.

Я пішов далі з колою в руці.

Будинок був більшим, ніж здавалося зовні, просторішим і складнішим, ніж стандартний триповерховий будинок, який я уявляв. У кімнатах була напівтемрява, я взагалі сумніваюся, чи в будинку були лампи більше ніж на 40 ват. І в кожній кімнаті, в яку я заходив, були люди, наскільки я пам'ятаю — лише дівчата. На другий поверх я не пішов.

В оранжереї була лише одна дівчина. Її волосся було прекрасним, білим, довгим і прямим. Вона сиділа за скляним столиком, склавши руки в замок і вдивлялася в сутінки. Здавалося, їй сумно.

— Ти не проти, якщо я тут присяду? — запитав я, вказуючи чашкою на місце поруч.

Дівчина похитала головою і знизала плечима, показуючи, що їй байдуже. Я сів.

Вік пройшов повз двері оранжереї. Він розмовляв зі Стеллою, але глянув на мене.

Я сидів за столом, водночас засоромлений і сповнений надій. Вік зімітував рукою розмову. Говори. Правильно.

— Ти звідси? — запитав я дівчину.

Вона похитала головою. На ній був декольтований сріблястий топ, і я намагався не витріщатися на її принагідні форми.

Я запитав:

— Як тебе звуть? Я Енн.

— Вейнина Вейн, — чи щось схоже на це промовила вона. — Я друга.

— Ти ба. Дивне ім'я.

Вона глянула на мене своїми великими ясними очима.

— Це означає, що моя прародителька також була Вейн. І я зобов'язана звітувати перед нею. Я не можу народжувати.

— Он воно що. Але для цього все одно ще зарано, ні?

Вона розчепила руки, піднесла їх над столом і розчепірила пальці.

— Бачиш?

Мізинець її лівої руки був кривим і роздвоювався на кінці. Невеличкий дефект.

— Коли мене закінчили, потрібно було прийняти рішення: буде мене збережено чи знищено. Мені пощастило. Зараз я подорожую, тоді як мої досконаліші сестри перебувають вдома в гомеостазі. Скоро я маю повернутися до Вейн і розповісти їй про все, що я бачила. Всі мої враження від вашого місця.

— Я насправді не живу в Кройдоні, — сказав я. — Я не звідси.

Я поцікавився, чи вона американка. Я уявлення не мав, про що вона говорить.

— Як ти кажеш, — погодилася вона, — жоден з нас не звідси.

Вона сховала ліву руку з шістьма пальцями під правою.

— Я чекала, що ваше місце буде більшим, чистішим і кольоровішим. Але все одно, воно — перлина.

Вона позіхнула, на мить прикривши рота правою рукою й одразу поклавши її на місце.

— Я змудилась від подорожей і часом хочу, щоб це скінчилося. В Ріо на карнавалі я побачила їх на мосту, золотистих і високих з комахиними очима й крилами і, піднесена, побігла привітатися з ними, але раптом побачила, що це лише люди в костюмах. Я запитала в Хола Колт: "Чому вони так намагаються бути схожими на нас?" І Хола Колт відповіла: "Бо вони ненавидять себе, свій колір, всі відтінки рожевого й коричневого і те, що вони такі маленькі". Ось що я пережила, навіть я, а я не доросла. Це наче світ дітей або підлітків".

Тоді вона усміхнулася і сказала:

— Добре, що ніхто з них не міг бачити Хола Колт.

— Мм, — сказав я, — не хочеш потанцювати?

Вона одразу ж похитала головою.

— Це не дозволено, — сказала вона. — Я не маю права робити нічого, що може зашкодити мені. Бо я власність Вейн.

— Може, тоді ти хочеш щось випити?

— Води, — сказала вона.

І пішов на кухню, налив собі ще коли й чашку води з-під крана. З кухні — знов до передпокою, а звідти до оранжереї, але вона була порожня.

Я подумав, чи не пішла дівчина до вбиральні, й чи не передумає вона щодо танців. Я заглянув до вітальні, де танцювали. Там стало тісніше. Більше дівчат танцювало, і з ними було кілька хлопців, яких я не знав. Вони здавалися на кілька років старшими від нас з Віком. Дівчата і хлопці зберігали дистанцію, але Вік тримав Стеллу за руку, поки вони танцювали, а коли пісня скінчилась, він обійняв її звично, ніби свою власність, аби впевнитися, що ніхто інший не втрутиться.

Я подумав, чи дівчина, з якою я розмовляв в оранжереї, не пішла нагору, бо не зустрів її на першому поверсі.

Я зайшов до вітальні, що була навпроти кімнати, де танцювали, і сів на диван. Там уже сиділа дівчина. У неї було темне коротко стрижене волосся, що стирчало в різні боки. Вона поводитися нервово.

"Говори", — подумав я.

— Мм, у мене зайва чашка води, — сказав я, — хочеш?

Вона кивнула і простягнула руку за чашкою, надзвичайно обережно, ніби не звикла браги речі, наче вона не довіряла власним очам і рукам.

— Мені подобається бути туристкою, — сказала вона і невпевнено усміхнулась. У неї була щілина між двома передніми зубами. Воду з-під крана вона пила помалу, як дорослі п'ють хороше вино.

— Останнього разу ми були на сонці й плавали у вогняних басейнах з китами. Ми чули їхні історії й тремтіли від холоду, коли виходили назовні. Потім пливли глибше, де спека оживляла і заспокоювала нас. Я хотіла повернутися. Цього разу я хотіла повернутися. Було ще так багато, чого я не бачила. А замість цього ми прийшли у ваш світ. Тобі це подобається?

— Подобається що?

Вона обвела рукою кімнату — диван, крісло, занавіски й вимкнений газовий камін.

— Думаю, все гаразд.

— Я сказала їм, що не хочу відвідувати світ, — промовила вона. — Але це не справило враження на мого батька-вчителя. "Ти маєш багато чому навчитися", — сказав він. Я відповіла: "Я можу навчитися ще багато чому на сонці знову. Чи в глибинах. Джесса плете сіті між галактиками. Я теж хочу це робити". Але нічого не можна було вдіяти, і я прийшла у світ. Батько-вчитель поглинув мене, і я опинилася тут, втілена у вмираючому шматку м'яса, що висить на кальцієвому каркасі. Коли я опинилася в тілі, то відчула процеси всередині мене: тремтіння, пульсацію і хлюпання. Це був мій перший досвід пропускання повітря крізь рот з одночасною вібрацією голосових зв'язок. І я казала батькові-вчителю, що краще б я померла, бо він визнавав

смерть за єдиний спосіб піти зі світу.

На її зап'ястку висіли чотки, які вона перебирала, поки говорила.

— Але знання — у м'ясі, — сказала вона, — і я обрана, щоб його здобути.

Ми сиділи близько одне до одного, і я вирішив, що можу обійняти її, але ніби ненароком. Я міг би покласти руку на спинку дивана, і зрештою вона сповзла б униз майже непомітно, доки не торкнеться дівчини. Вона сказала:

— Є проблема з рідиною в очах, коли світ розпливається. Ніхто не розказав мені про це, і я досі не розумію. Я торкалася складок Шепоту, і пульсувала, і літала з тахіонними лебедями, але я все одно не розумію.

Вона не була найгарнішою дівчиною там, але вона здавалася достатньо милою і, в будь-якому разі, вона була дівчиною. Я потроху опустив руку, так щоб торкнутися співрозмовниці, і вона не сказала прибрати її.

Тоді Вік покликав мене з порога і помахав мені. Він стояв, обійнявши Стеллу, ніби захищаючи її. Я намагався показати йому, хитаючи головою, що я зайнятий, але він покликав мене на ім'я. Я неохоче підвівся з дивана й підійшов до дверей:

— Що?

— Е, послухай, вечірка... — сказав Вік вибачливим тоном, — це не та, що я думав. Я поговорив зі Стеллою і зрозумів це. Вона наче пояснила мені. Ми на іншій вечірці.

— Боже! У нас неприємності? Ми маємо піти?

Стелла похитала головою. Він нахилився і ніжно поцілував її в губи.

— Ти ж щаслива, що я тут, люба?

— Ти знаєш, що так, — відповіла вона.

Він подивився на неї, а потім знов на мене, а потім усміхнувся своєю пустотливою милою усмішкою, в якій було трохи від Артфула Доджера і трохи від пройдивіста Принца Прекрасного.

— Не хвилюйся. Все одно тут усі туристи. Це програма іноземного обміну, адже так? Як тоді, коли ми їздили в Німеччину.

— Правда?

— Енн, тобі потрібно з ними розмовляти. А це означає, що ти маєш їх також слухати. Розумієш?

— Я так і роблю. Я вже поговорив з двома.

— В тебе щось вийшло?

— Виходило, доки ти мене не покликав.

— Вибач. Послухай, я просто хотів ввести тебе в курс справи. Гарзд?

Він поплескав мене по руці і пішов зі Стеллою. Потім удвох вони піднялися нагору.

Спробуйте мене зрозуміти, в сутінках усі дівчата на вечірці були гарними, у них усіх були прекрасні обличчя, але, що важливіше, у них у всіх були трохи дивні пропорції, що робить красу чимось більшим, ніж привабливість манекена у вітрині.

Стелла була найсимпатічнішою з усіх, але вона, звичайно, була Вікова. І вони пішли нагору разом, і так відбувалося завжди.

Тепер на дивані сиділо кілька людей. Вони розмовляли з дівчиною, в якої була

щілинка між зубами. Хтось пожартував, і всі засміялися. Мені б довелося розштовхати людей, щоб знову сісти поруч з нею. І не скидалося на те, що вона чекає на моє повернення чи хвилюється, що я пішов, тому я поплентався назад до передпокою. Я кинув погляд на танцюристів і спіймав себе на думці, що не знаю, звідки лунає музика. Я не бачив ні грамофона, ні колонок.

З передпокою я пішов на кухню.

На вечірках кухня — чудове місце. Тобі не потрібен привід, щоб бути там, і, що добре, на цій вечірці я не помітив жодного знаку присутності чиеїсь мами. Я роздивився різні пляшки і банки на кухонному столі, потім налив півдюйма Перно на дно склянки й долив по вінця колою. Далі вкинув пару кубиків льоду і відсorbнув, насолоджуючись солодкуватим пряним смаком напою.

— Що ти п'єш? — почув я дівчачий голос.

— Це перно, — відповів я їй. — Він на смак, як анісове насіння, тільки алкогольний.

Я не сказав, що скуштував його лиш тому, що почув, як перно попросив хтось із фанатів на пластинці концерту "Velvet Underground".

— Можна й мені?

Я зробив ще один коктейль і передав їй. Її волосся було кучерявим червоно-коричневим з мідним відтінком. Зараз таку зачіску нечасто побачиш, а тоді вона була популярною.

— Як тебе звуть? — запитав я..

— Тріолет, — відповіла вона.

— Гарне ім'я, — сказав я, хоча не був певен, що це так. Хоча вона була гарною.

— Це віршова форма, — гордо сказала вона. — Як я.

— Ти поема?

Вона усміхнулась і опустила голову, напевне, засоромившись. У неї був виточений профіль з ідеальним грецьким носом. Минулою року ми ставили у шкільному театрі "Антигону". Я грав посланця" який приніс Креонтові звістку про Антигонину смерть. Ми були в масках і схожими на неї теперішню. Я думав про п'єсу, дивлячись на її обличчя на кухні й уявляв малюнки Баррі Сміта в коміксах про Конана. Через п'ять років я подумав би про прерафаелітів, Джейн Морріс і Ліззі Сіддал, але тоді мені було тільки п'ятнадцять.

— Ти поема? — повторив я.

Вона закусила нижню губу.

— Хай так, я поема або схема, або представник раси людей, чий світ був поглинутий морем.

— Не складно бути трьома речами водночас?

— Як тебе звати?

— Енн.

— Отже, ти Енн, — сказала вона, — і ти чоловік. І ти двонога тварина. Складно бути трьома речами водночас?

— Але ці речі не виключають одна одну. Я маю на увазі, вони не перебувають у

контрадикції.

Це слово я читав багато разів, але ніколи не вимовляв до того вечора, тому помилився із наголосом. Контрадикція.

На ній була тонка біла шовковиста сукня. Її очі були блідо-зелені, зараз я подумав би про кольорові контактні лінзи, але це було тридцять років тому, тоді все було інакшим. Пам'ятаю, мені було цікаво, що роблять Вік і Стелла нагорі. Тепер я був упевнений, що вони в одній зі спалень, і заздрих Вікові майже до болю.

Однак я розмовляв з дівчиною, навіть якщо ми плели нісенітницю, навіть якщо насправді її не звали Тріолет (моєму поколінню не давали імен хіпі, всім цим веселковим Рейнбов, Саншайн і Мун було тоді по шість, сім, вісім років). Вона сказала:

— Ми знали, що це скоро скінчиться, і вклали все це в поему, щоб сказати всесвіту, ким ми були, чому ми були тут, що ми творили, робили й думали, про що мріяли, чого прагнули. Ми вклали мрії у слова, а слова — у схему, щоб про них ніколи не забули. Потім ми відіслали рухливу схему поеми у серце зірки, щоб вона пульсувала, вибухала і блимала, несучи повідомлення через електромагнітний спектр, доки у світах на відстані у тисячі сонячних систем схему розшифрують і прочитають, і вона знову стане поемою.

— А що станеться потім?

З-під маски Антигони на мене уважно дивилися її зелені очі, що здавалися іншою, глибшою частиною цієї маски.

— Ти не можеш послухати поему і лишитися тим самим, — сказала вона мені. — Вона захопила людей, які її слухали. Вона прийняла і населила їх, її ритми стали частиною їхнього мислення, її образи назавжди змінили їхню метафорику, її строфи, світогляд, прагнення стали їхнім життям. Вже їхні діти народяться зі знанням поеми, і, якщо так триватиме, то дуже скоро діти взагалі не будуть народжуватися. Вони вже не будуть потрібні. Буде лише поема, яка спалахне і пошириться на всі відомі світи.

Я присунувся ближче до неї, так що мої ноги торкнулися її.

Здавалося, їй це подобається. Вона ніжно поклала руку мені на плече, і мимоволі я усміхнувся.

— Є місця, де нам раді, — сказала Тріолет, — і місця, де до нас ставляться, як до отруйного насіння чи до хвороби, до чогось, що треба негайно ізолювати і знищити. Але де закінчується хвороба і починається мистецтво?

— Не знаю, — сказав я, усе ще усміхаючись. Я чув, як з вітальні долинали гучні ритмічні звуки незнайомої музики.

Вона притулилася до мене, здається, це був поцілунок... здається. У будь-якому разі вона притислася своїми губами до моїх і потім, задоволена, відступила, немов позначивши мене як свою власність.

— Хочеш її почути? — запитала вона, і я кивнув, не до кінця розуміючи, що вона мені пропонує, але впевнений, що мені потрібно все, що вона хоче мені дати.

Вона почала мені щось нашіптувати. Це найдивніша властивість поезії: ти можеш сказати, що це поезія, навіть не знаючи мови. Ти можеш слухати Гомера грецькою, не

розуміючи ні слова, але ти все одно знатимеш, що це поезія. Я чув польську та ескімоську поезію, і я знав, що це, не знаючи мови. Її шепіт був схожий на це. Я не розумів мови, але чарівні слова струменіли крізь мене, в уяві я бачив башти зі скла й діамантів і людей з блідо-зеленими очима й безперервно в кожному складі я відчував постійні океанські приливи.

Здається, я її поцілував. Не пам'ятаю. Знаю лише, що хотів.

І раптом Вік став сильно мене трусити.

— Ходімо! — кричав він. — Швидко! Ходімо!

Подумки я почав повертатися із відстані в тисячу миль.

— Ідіот. Ходімо. Просто рухайся, — вимагав він, називаючи мене останніми словами. В його голосі звучала лють.

Уперше за вечір я впізнав пісню, що грала у вітальні. Після каскаду чистих акордів лунав тужливий плач саксофона, чоловічий голос співав жалісливу пісню про синів мовчазного часу. Я хотів залишитися й послухати пісню.

Вона сказала: "Я не закінчила. Мене ще багато".

— Вибач, люба, — сказав Вік, але він більше не усміхався. — Іншим разом.

Він міцно схопив мене за лікоть і силою потягнув з кімнати. Я не чинив опору. З досвіду я знав, що Вік може сильно побити мене, якщо забажає. Він не зробить цього, якщо не буде засмучений чи злий. Але зараз він був злий.

З кухні — до вітальні. Коли Вік штовхнув двері, я востаннє озирнувся, сподіваючись побачити Тріолет у дверях, але її там не було. Натомість нагорі на сходах я побачив Стеллу. Вона пильно дивилась на Віка, і я побачив її обличчя.

Це все сталося тридцять років тому. Я забув багато чого, і багато чого забуду, і в кінці я забуду все. Якби я був упевнений у житті після смерті, то у ньому залишилися б не псалми чи гімни, а лише одна річ: я не вірю, що коли-небудь забуду той момент або вираз обличчя Стелли, яка дивилась на те, як Вік тікає від неї. Навіть на смертнім одрі я пам'ятатиму це.

Вона була вдягнена нашвидкуруч, макіяж розмазався по обличчю, а її очі — нікому б не хотілося розізнати всесвіт. Присягаюся, що розгніваний всесвіт дивився б на вас такими очима.

Ми з Віком побігли з вечірки від туристів і напівтемних кімнат. Побігли, наче за нами гналася буря, ми неслися, як скажені, лабіринтом плутаних вулиць і не оглядалися, і не зупинялися, доки нам стало дихання. А потім ми зупинилися, важко дихаючи, не в змозі бігти далі. Від бігу все боліло. Я тримався за стіну, а Вік довго і важко блював у канаву.

Він витер рота.

— Вона не... — він затнувся і похитав головою.

Тоді сказав:

— Знаєш... Я думаю, є така штука. Коли ти йдеш так далеко, як наважишся. І, якщо ти підеш далі, ти не будеш більше собою, правда? Ти будеш людиною, яка це зробила, так? Є речі, далі яких ти не можеш піти... Думаю, сьогодні зі мною сталося щось

подібне.

Я думав, що розумію, про що він каже.

— Ти маєш на увазі, трахнути її? — запитав я.

Він роздратовано покрутив пальцем біля скроні. Я подумав, чи не доведеться мені з ним битися — і програти. Але за мить він опустив руку і відійшов від мене, хапаючи ротом повітря.

Я здивовано подивився на нього і зрозумів, що він плаче: його обличчя почервоніло, сльози й шмарклі текли по щоках. Вік схлипував на вулиці, гірко й несвідомо, як маленький хлопчик.

Тоді він відійшов від мене, важко дихаючи, і швидко пішов вулицею, так що він був попереду мене, і я не міг бачити його обличчя. Мені було цікаво, що такого сталося в кімнаті нагорі, що змусило його так поводитися, що так його налякало. Я не мав жодної ідеї.

На сутінковій вулиці один за одним засвічувалися ліхтарі. Попереду спотикаючись ішов Вік, а я плентався позаду, і мої ноги карбували ритм поеми, яку, як не старався, я не міг згадати і ніколи не зможу повторити.